

DEVELOPMENT OF BASIC COMPETENCES THROUGH TURKISH TEXTBOOKS ACCORDING TO THE NEW EDUCATIONAL CONCEPT

Ümit Süleymani

“Gotse Delchev” University, Department of Turkish Language and Literature, Stip, North Macedonia
umit_suleyman@hotmail.com

Abstract: According to the 2018 European Union Renewed Education Framework, basic competencies for lifelong learning, as well as the knowledge, skills, and attitudes that students should acquire in primary education, are given importance. In order to develop basic competencies, children acquire the habits and skills necessary for their personal development in early childhood. Some of these skills, which are decisive in their future educational adventures, can be gained through improvised drama and multicultural activities. It is necessary to create a resource that both educators and educator candidates can easily benefit from and that parents can get ideas about improvised drama and multicultural activities.

Thanks to improvised drama and multicultural activities, students gain high-level skills. Therefore, this study is of great importance as an exemplary study of North Macedonian Turkish culture and nationality. Thanks to this study, is of great importance for Turkish academics in North Macedonia in terms of which field they should put more effort into.

Keywords: North Macedonia Qualifications Framework, Turkish teaching, high-level thinking skills, activities.

YENİ EĞİTİM KONSEPTİNE GÖRE TÜRKÇE DERS KİTAPLARI ARACILIĞIYLA TEMEL YETERLİLİKLERİN GELİŞTİRİLME ETKİNLİKLERİ

Ümit Süleymani

“Gotse Delchev” Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, İştip, Kuzey Makedonya
umit_suleyman@hotmail.com

Özet: 2018 Avrupa Birliği Yenilenmiş Eğitim Çerçevesine göre yaşam boyu öğrenme için temel yeterliklere ve ayrıca öğrencilerin ilköğretimde edinmeleri gereken bilgi, beceri ve tutumlar önem verilmiştir. Temel yeterliklerin geliştirilmesi için çocuklar, kişisel gelişimleri için gerekli olan alışkanlık ve becerileri erken çocukluk döneminde elde ederler. Onların gelecekteki eğitim serüvenleri üzerinde belirleyiciliği olan bu becerilerin bir kısmı ise doğaçlama drama ve çokkültürlü etkinlikler sayesinde kazandırılabilir. Gerek eğitimcilerin, gerekse eğitimci adaylarının kolaylıkla faydalanabilecekleri aynı zamanda da ebeveynlerin de doğaçlama drama ve çokkültürlü etkinlikler hakkında fikir edinebilecekleri bir kaynak ortaya koymak gerekmektedir.

Doğaçlama drama ve çokkültürlü etkinlikler sayesinde öğrencilerin üst düzey beceriler de kazandırılır. Bundan dolayı bu çalışma K. Makedonya Türk kültürü ve milliyeti için örnek bir çalışma olarak büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma sayesinde K. Makedonya’da ki Türk akademisyenleri için hangi alanda daha fazla emek vermeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kuzey Makedonya Yeterlikler Çerçevesi, Türkçe öğretimi, üst düzey düşünme becerileri, etkinlikler.

1. GİRİŞ

İnsanoğlu hayata gözlerini açtığı andan itibaren her daimi kendini geliştirmek zorundadır. Günümüz dünya şartları çok hızlı şekilde gelişmektedir. İnsan bu düzene ayak uydurması ve verimli bir birey olması için kendine sürekliliği yeni yetkinliklerle güncellemelidir. Bundan dolayı da gelecek nesillerin yeni dünyamıza adapte olması için dünya ülkeleri müfredat güncellemelerine başlamışlardır. Birçok ülke gibi K. Makedonya’da uluslararası ölçme standartlarında PISA sınavlarında belirtilen hedefleri yakalayamayan ülkelerden biridir. Bundan dolayı 2018 yılında güncellenmiş “Avrupa Yeterlilik Çerçevesi” nezdinde K.Makedonya Eğitim ve Bilim Bakanlığı çatısı altında öğretim programlarını yenilemek ve güncelleştirmek için Eğitim Geliştirme Bürosu ile paralel olarak çalışmalar yürütmektedir. 2021 yılında Eğitim Geliştirme Bürosu ve Eğitim Bakanlığı girişimleri öğretim programlarının yenilenmesi için somut adımlar atılmıştır. Yeni programın amaçları şu şekildedir: “Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözeabilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen,

topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir.” (Министерство за образование и наука, 2021)

Yeni dünya düzenine göre kişilerin birtek bilgi sahibi olması yeterli olmayacaktır. Bireyler artık edindikleri bilgi ve beceri ve kazanımları günlük hayatta kullanmaları ve bunları sürekli güncelleyip öğrendiklerini hayat boyu kullanması amaçlanmaktadır. 2018 yılında Revize Edilmiş Avrupa Birliği Yeterlilik Çerçevesine tüm Avrupa ülkeleri dahil olduğu gibi Kuzey Makedonya’da dünya konjoktürüne ayak uydurmak için bu yeniliğe dahil olmuştur. Temel yeterlilikler zorunlu eğitimin sonunda geliştirilmeli ve yaşam boyu öğrenmenin bir parçası olarak ileri öğrenim için temel oluşturmalıdır. Ayrıca, temel yeterlilikler kişinin hayatı, işi ve öğrenimde uygun kişisel başarı için bir ön koşul olarak adlandırılır. Bunlar sekiz ana başlık altında değerlendirilmiştir:

1. Dil okuryazarlığı
2. Diğer dilleri kullanma
3. Matematik ve Doğa Bilimleri
4. Dijital okuryazarlık
5. Kişisel ve sosyal gelişim
6. Toplum ve demokratik kültür
7. Teknoloji, teknoloji ve girişimcilik
8. Sanatsal ifade ve kültür (European Council 8299/18, 2018).

Yeterliliklerin yenilenmesinin sebebi altında birçok neden yatmaktadır. Bunların başlıcaları ise şu şekilde sıralanabilir: dijital toplumun hızlı gelişimi, en son bilimsel-teknolojik başarıların hızlı bir şekilde uygulanması olasılığı, önemli sosyo-politik değişiklikler, çok sayıda sosyo-kültürel ve ekonomik faktör, eğitimde mevcut gelenek ve genel kabul görmüş yaşam boyu öğrenme fikrinin değişimi vb. Bu tür değişiklikler, gündelik hayatın sorunlarıyla yüzleşebilecek, barış ve birarada yaşayabilecek bireyler yetiştirme ihtiyacını koşullandıran önemli gücü temsil etmektedir. Anahtar yetkinlikler yaşam boyu öğrenme için çok önemlidir. Çünkü edinilen bilgi, beceri ve kazanımların gerçek hayata ya da sosyal hayatta da benimsenmesi ve uygulanması bireyin kendini sürekli öğrenme isteğini tetikliyor. Çocuk dünyaya geldiği günden itibaren dil yetisi gelene kadar kendini değişik jest, mimik ve benzeri hareketlerle ifade etmek yetisi oluşuyor. Bunun devamında ise ana, baba ve çevresindekilerden edindiği anadil Türkçe veya diğer diller olmak üzere onun dil kavrama becerisi ilgilidir. Çocuk edindiği dil yetisine göre kendini daha iyi ifade etmek becerisi elde eder. Bu becerilerin kazanılması sonucunda çocuk kendini birçok dalda geliştirebilir. Bunlar ise kişisel ve sosyal gelişim, teknoloji ve girişimcilik, sanatsal ifade ve kültür, dijital okuryazarlık vb. Tüm bunları ele aldığımızda bunların hepsi bireyin üst düzey beceri ve birikimi ile ilgili olduğunu göreceğiz. Öğrencilerin eğitim süresi boyunca amaçladıkları bilgi, beceri ve kazanımların eğitim programlarına yansıtılmıştır. İfade edilen beceriler ise eleştirel düşünme yapısına yanısıra öğrencilerin kendilerini geliştirmeleri için çokkültürü etkinliklerin de önemini vurgulamaktadır.

2. İLERİ DÜZEY DÜŞÜNME BECERİLERİ

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti’nde Türkçe eğitim gören öğrencilerin, Türkçe anadili dersleri eğitim programının en önemli derslerinden biridir. Bunun böyle olmasının sebebi ise anavatanından uzak bir ülkede Türk dilinin, bayrağının öneminin benimsenmesi ve dil var oldukça millet, milliyet de var olacak düşüncesidir. Bunun yanısıra bir de öğrenmenin temelinde dil’in olmasıdır. Eğitim programları bütün olarak ele alındığında, ders kitapları tek başlarına malesef istenilen hedefi gerçekleştirmede yetersiz kalmaktadır. Aynısı da ders araç ve gereçleri için de geçerlidir. Bundan dolayı şartlar ne olursa olsun yazar (Areglado, R.J., 1996) ifadesiyle öğrencilere, kendi kendilerine öğrenmeyi öğretmekle birlikte onlara hayat boyu biz kazanım elde etmelerini sağlayacağız.

Kuzey Makedonya gibi kozmopolit bir ülkede yaşamak gerçekten güzel bir duygudur. Bu tip ülkelerde yaşamak ve dil olgusunu yani: dilini, dinini, kültürünü, örf ve adetlerini yaşatmak tamamiyle o milliyetin kendini ne derece geliştirdiğiyle alakalıdır. Bir toplumun bilinçli olarak hareket etmesi her daima milliyetinin ön saflarda yer alacağının göstergesidir. Toplumlar olarak kalkınmamız için Kuzey Makedonya eğitim sistemindeki yenilikler tüm milliyetlere katkı sağladığı gibi Türk milliyetinin de önünü açmıştır. Yeni eğitim konseptine göre ders kitaplarının ileri düzey öğrenci becerilerini geliştirmesi açısından oldukça fazla öneme sahiptir. Ancak bu becerilerin sadece ders kitaplarıyla yapılamayacağını da bilinmektedir.

Eski öğretim programlarına nazaran yeni eğitim programında tüm milliyetler için aynı konsept uygulanmaktadır. Daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse : Makedon dili, Arnavut dili ve Türkçe (diğer milliyetlerin) dilinde hazırlanan tüm ders kitapları, müfredatların hepsi birebir aynı olmak zorundadır. Bu da Kuzey Makedonya halkları

olarak ayırım gözetmeksizin tüm milliyetlerin paralel olarak ilerlemesi demektir. Bu bağlamda ise Türk toplumu olarak yalnızca ders kitapları ile değil değişik etkinlikler de toplumumuza katkı sağlayabiliriz. Yeni eğitim programlarının zihinsel becerilerden fikir yürütme, sıralama, ilişkilendirme, sınıflama v.b becerileni öngörmektedir. Çocukların yaş durumuna göre zihinsel gelişim evreleri bulunmaktadır. Psikolojiye göre bu evrelerde çocuklarımıza yaptıracağımız etkinliklere göre onların gelişimine önemli rol edinilecektir. Aynı zamanda da yaş ilerledikçe bireylerin düşünme yetilerinde yavaş kavrama olduğu görülmektedir. Bu görüşü destekler mahiyette de ünlü bilim adamlarını Cohen ve Presseisen (2011)'e problem çözme, karar verme, eleştirel ve yaratıcı düşünme olarak değinmişlerdir. Düşünme türlerini bu şekilde sınıflamaları şüphesiz çocukların evrelerine göre beceri kazanmalarındandır.

3. DOĞAÇLAMA DRAM ETKİNLİKLERİ

“Eğitim, öğretmenlerin çocuklara sözcüklerle anlattıklarıyla değil, çocukların fiziksel ve sosyal çevrede geçirdikleri yaşantılarla gerçekleşir.”

Maria Montessori

Doğaçlama: bireyin anlık durumuna göre icra ettiği sanatsal bir etkinlik olarak ifade edilebilir. Eserin gidişatına paralel olarak anlık icra edilecek estetik hareket becerisinin tamamıyla kişinin sosyal hayattan kazandığı bilgi, beceri ve kazanımları sahneye yansıtmasıdır. Bireyin üstlendiği rol, ders konusunun içeriğine göre değişiklik içerebilir. Doğaçlama inasasının sosyal hayattan edindiği kazanımların yaşamına yön vermesi açısından oldukça önemlidir. Yazar (Üstündağ, 2014, s. 33), göre doğaçlama kişinin yazılı bir metin dışından zihninde canlandırdığı rolü oynamaktır. Bu bazen duruma göre de değişebilir. Daha önceden hazırlanmış olan bir metine kendi yorumunu katar da gerçekleşebilir. Bu şekilde çocukların izleme, dinleme, konuşma ve canlandırma yetenekleri ortaya çıkar.

Çünkü doğaçlama bireyin:

- ✓ Karşılaştığı problemlere farklı çözüm yolları bulmasını,
- ✓ Orijinal sonuçlara ulaşmasını,
- ✓ Mantıklı önermelerde bulunmasını,
- ✓ Kendi potansiyelinin farkına varmasını,
- ✓ Gözlem yapma yeteneğini geliştirmesini,
- ✓ Çevrede olup biteni algılamasını,
- ✓ Duygu ve düşüncelerinin farkına varmasını,
- ✓ Kendi başarılarını fark etmesini,
- ✓ Sorgulama yeteneğini geliştirmesini,
- ✓ Bilinen şeylerden yeni ve özgür şeyler çıkarmasını,
- ✓ Araştırmacı bir düşünce yapısı geliştirmesini,
- ✓ Özgün sentezlere varmasını,
- ✓ Birbirinden farklı birçok alana ilgi duyabilmesini,
- ✓ Çok yönlü düşünmesini,
- ✓ Olaylar arasında yeni ilişkiler kurmasını,
- ✓ Disipliner düşünmesini,
- ✓ Aktif, meraklı ve sorgulayıcı olmasını,
- ✓ Özgüveninin gelişmesini,
- ✓ İleriyi görebilmesini sağlar (Akoğuz, M.; Akoğuz, A.;, 2011, s. 48)

Çocukların yaratıcılıklarının gelişiminin desteklenmesi, eğitimci ve velilerin üzerinde önemle durmaları gereken bir konudur. Doğaçlama drama alanındaki anaokul ve ilkökul çağındaki çocuklarımızın eğitim hayatlarında katkı sağlamak için ilkökul Türkçe ders kitapları hazırlanmalıdır, çünkü son yıllarda eğitimci meslektaşlarımızla birlikte gerçekleştirdiğimiz eğitimler ve çocuklarla yaptığımız çalışmalarda bu gibi faaliyetler gerektiğini farkına vardık.

Bilindiği gibi çocuklar, kişisel gelişimleri için gerekli olan alışkanlık ve becerileri erken çocukluk döneminde elde ederler. Onların gelecekteki eğitim serüvenleri üzerinde belirleyiciliği olan bu becerilerin bir kısmı ise doğaçlama drama sayesinde kazandırılabilir. Gerek eğitimcilerin, gerekse eğitimci adaylarının kolaylıkla faydalanabilecekleri, anne ve babaların yaratıcı drama hakkında fikir edinebilecekleri bir kitap ortaya koymak, temel amaçlardan biridir. Doğaçlama drama etkinliklerinin eğitim süreciyle iç içe geçmesi gerekmektedir. Türkçe kitapları çerçevesi üzerinde çalışmak, yürürlükteki okul öncesi ve ilkökul programları büyük ölçüde kaynak olmalıdır. Konular içerik örnekleri ile doğaçlama drama etkinliklerinin çerçevesi bu programlar dahilindeki kazanım ve göstergelerin yönünde belirlenmiştir. Geliştirilecek doğaçlama drama etkinliklerinin konu başlıkları belirlendikten sonra, etkinliklerin içerikleri üzerinde çalışmak keyifli bir sürece dönüşmelidir. Yazar (Adıgüzel, 2019) drama çalışmaları öğrencilerin eleştirel ve bağımsız düşünmelerine, aynı zamanda da karakterler hakkında kim, nasıl, neden ve niçin gibi soruları sorgulayarak davranışlarını sorgularlar. Bu da çocukların zihinsel gelişimine katkı sağlar.

Her bir etkinliği yazarlar planlarken, etkinlik katılımcıları olarak çocuğun ve eğitimcinin yaşıyacağı duygu ve ruh hallerini daima göz önünde bulundurmalıdır. Doğaçlama Drama Etkinlikleri çocukların kişisel gelişimi yanı sıra sosyal hayata katılımına önemli derecede katkı sağlayacaktır. Başka bir deyişle de yazar (Johnson, D.M.;, 1972) farklı bir ifadeyle öğrencilerin doğaçlama dram etkinlikleriyle eleştirel düşünerek, kendilerini daha da geliştirdiklerini ifade etmektedir.

4. ÇOKKÜLTÜR EĞİTİMİ DESTEKLEYEN ETKİNLİKLER

Kozmopolit bir ülkede yaşamak eğitim gelişimi seviyesine önemli derecede katkı sağlamaktadır. Çünkü kültürlerarası yapılan değişikliklerde toplumlar birbirlerini geliştirmenin yanında kendileri de farklı kültürlerin bir arada yaşama fırsatının nedenli güzel olduğunu ve hoşgörü yü benimserler. Çokkültürlü etkinlikler düzenlemek her ülkeye ait öneme sahip olsa da birçok ülke bu durumdan faydalanamaz. Çünkü her ülkede K. Makedonya gibi multi-etnik bir ülke değildir. Bu bakımdan baktığımızda gerçekten K. Makedonya çokkültürlü eğitimi desteklemek için en güzel etkinlik örneklerini yansıtabilecek bir ülkedir. Etkinlikler, yer, zaman, durum ve okulların yapılarına göre uygulanması açısından farklılık gösterilebilir. Ancak temel amaç doğrultusunda etkinlikler (Gay G., 1994)'e 1994' göre yedi başlık altında toplanması gerektiğini belirtmektedir. Amaçlar arasında ilk olarak etkin ve kültürel okuryazarlık, tutum ve değerleri açıklanma, kişisel gelişim, çokkültürlü sosyal yeterlik, temel beceri kazanımı, eğitimsel eşitlik ve mükemmellik yanı sıra sosyal reformlar için güçlendirme olarak adlandırılmaktadır. Yazar Gay'ın da adlandırdığı yedi temel beceriyi birbiriyle örüntülü durumdadır. Bir değeri, ondan sonra gelen temel beceriyi tamamladığını vurgulamaktadır. Daha erken yaşlarda çocukların çokkültürlü etkinliklerle sınıf, okullarından uygulamaları onların kültürel olarak ilerlemeli, farklı etnik gruplara ilgi ve saygı göstermeleri, kimliklerinin değer milliyetler tarafından saygıyla karşılandığını vb. farkına varacaktır. Bir değer taraftan da değer milliyetlerin gelenek, görenek ve tutumlarının önemini anlamasıyla birlikte önyargılarını yitirmiş olacaktır. Bu şekilde gelecek nesiller farklı kültürel yapılardaki bireylerle bir arada olmanın dezavantaj değer de büyük bir avantaj olduğunu benimseyecektir.

Çokkültürlü eğitimin sosyal gelişim açıdan da oldukça önemlidir. Çünkü değer etnik gruplarla bir arada olmaları onların değer etnik grupların yapısını da anlamayı teşvik edecektir. Bu şekilde çocuk iletişime girdiği grupların kültürel geçmişini anlamasıyla birlikte aralıklarla gelişecek olan diyalogla birbirlerine yakınlacaktır. Böylece oluşacak iletişimle birlikte çocuklar birbirlerine destek olarak farklı yaklaşımlarda bulunacaklardır. Aralarında gelişecek olan fikir alışverişi, sorunlar üzerine fikir yürütme veya bir konu üzerine değer yaklaşımları onların temel becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Kuzey Makedonya yeni eğitim sistemi yukarıda arz edilenleri harfiyen geliştirme imkanı sunmaktadır. Temel hedefler arasında eğitimde eşitlik, hoşgörü, önyargılarından uzak durmak ve entellektüel sosyal bir altyapı oluşturarak tüm halkların eşitliğini göz önünde bulundurmaktır.

Sonuç olarak bireysel ve toplumsal gelişime katkı sağlamamız için tüm K. Makedonya'da ikamet eden milliyetlerin anayasal hakkı olarak verilmiştir. Eşitlik ilkesine dayanarak gerçekleştirileceğimiz çokkültürlü etkinlikler sayesinde temel becerilerimiz ve davranışlarımız olumlu derecede değercektir. Bu da zaman içerisinde bize yeni entellektüel nesiller yetiştirmemize fırsat yaratacaktır. Ünlü yazarlar (Nieto S & Bode P, 2008), çokkültürlü eğitimin önemini üç ana başlık altında sınıflandırmıştır. Onlara göre:

- ✓ Eşitsizliğin üstesinden gelmek ve eşit bir eğitime ulaşmayı teşvik etmek,
- ✓ Bütün öğrencilerin başarısını arttırmak ve onların eşit ve yüksek kalitede eğitim almasını sağlamak,
- ✓ Öğrencilerin demokratik bir toplumun üretken ve eleştirel bir üyesi olabilmesi için onları bir çırak olarak yetiştirmek olarak sıralanabilir.

Yazarlarımız ifadelerine göre çokkültürlü eğitimin eşitsizliklere ve gruplaşmaları sonlandıracaktır. Öğrenciler eğitimlerinin hangi gruplarla veya milliyetlerle daha hızlı ilerlebiceğinin farkındalığına varacaktır. Bu şekilde kaliteli bir eğitim almaya öngürecektir. Farklı etnik gruplarla ve demokratik ortamlarda bulunacağından eleştirel beyin yapısına sahip olacaktır. Bunlardan dolayı eğitimde çokkültürlülük son derecede önemlidir

5. SONUÇ

K. Makedonya yaşayan halklar olarak ilerlememiz için çokkültürlü eğitime önem verilmesi şarttır. Kanunların bize tanıdığı bu hakları tüm millet olarak benimsemek ve uygulamamız behemehaldir. Ancak bu şekilde toplumlarımız birbiriyle daha da yakınlması teşvik edilebilir. K. Makedonya Eğitim Geliştirme Bürosu ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın serbest etkinlikler ders programında öngördüğü (Биро за развој на образованието, 2021, стр. 9)'Çokkültürlü Atölye Çalışmaları' dersler uygulanması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir. Eğitim Geliştirme Bürosu'nun öngördüğü çokkültürlü atölye çalışma ve programının temel amaçları ve kazanımları öğrenci seviyesine göre belirlenmiştir. Öyle ki biz bir etkinlik düzenlediğimiz taktirde eğitim programının kullanılması kaçınılmazdır. Yeni basılan ders kitaplarında çokkültürlü etkinlikleri destekler mahiyetindedir. Önceleri davranışçı yaklaşıma göre alıştırmaya üzerine durulmuşken, yeni eğitim sistemi ise (Министерство за образование и наука, 2021, р. 9)

kapsayıcı yaklaşıma göre hazırlanmıştır. Bu da ‘Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde de öğrenciler etkinlik ve sorumluluklar olarak zihinsel gelişiminin yanında dil gelişimini de geliştireceğini vurgulamaktadır. Yapılacak çokkültürlü etkinliklerin öğrenci gelişimi açısından önemi büyüktür. Çünkü öğrenci katılacağı etkinlikle kalıcı olarak kendini geliştirecek ve öğrendiklerini günlük hayatta uygulayacaktır. Yapılan etkinlikler aynı zamanda öğrencinin kendi kendisiyle gurur duyması, toplum karşısında kendini ifade etmesi, bağımsız olarak hareket etmesi, sorumluluk almasına sebep olacaktır. Aynı zamanda oynan oyunun iyi kurgulanması çok önemlidir. Çünkü oyuncuların belirledikleri karakteri uygun bir şekilde oynaması (Metinnam, 2019), öğrenmenin kalıcılığı bakımından önemlidir. Böylece öğrencinin hayata daha kolay adapte olması sağlamasıyla birlikte, toplum içinde diğer tüm milliyetler arasında benimsenmesine sebep olacaktır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ö. (2019). Eğitimde yaratıcı drama. Ankara: Yapı Kredi Yayınları.
- Akoğuz, M., & Akoğuz, A. (2011). Yaratıcı Drama Etkinlikleri. İstanbul, Türkiye: Final Kültür Sanat Yayınları.
- Areglado, R.J. (1996). Learning for life:creating class for self-directed learning. California: Corwin Press.
- European Council 8299/18. (2018). Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong-Adoption 8299/18. Brussels: European Council. Retrieved from file:///C:/Users/User5547/Desktop/TEMA%20DOKTORA/European%20Council%20EDUC%20133-%20egitim.pdf 23 April 2022
- Gay, G. (1994, June 20). A synthesis of scholarship in multicultural education. www.ncrel.org: <http://www.ncrel.org/sdrs/areas/issues/educatrs/leadrshp/le0gay.htm> adresinden alındı
- Johnson, D.M. (1972). Systematic introduction to the psychology of thinking. Michigan, USA: Corwin Press.
- Metinnam, İ. (2019). Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Yaratıcı Drama Oturumu Planlama Sürecinde Yaşadıkları Sorunların İncelenmesi. Yaratıcı Drama Dergisi, II(14), 219-242.
- Nieto, S., & Bode, P. (2008). Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education (5th ed.).
- Üstündağ, T. (2014). Yaratıcı drama öğretmeninim günlükü. Ankara: Pegem.
- Биро за развој на образованието. (2021). Водич за слободни и изборни предмети во основно образование. Скопје: Биро за развој на образованието.
- Министерство за образование и наука. (2021). Концепција за Основно Образование. Скопје: Р.С.Македонија Министерство за образование и наука. Retrieved from <https://mon.gov.mk/stored/document/Koncepcija%20MK.pdf> 06 Јануари 2022